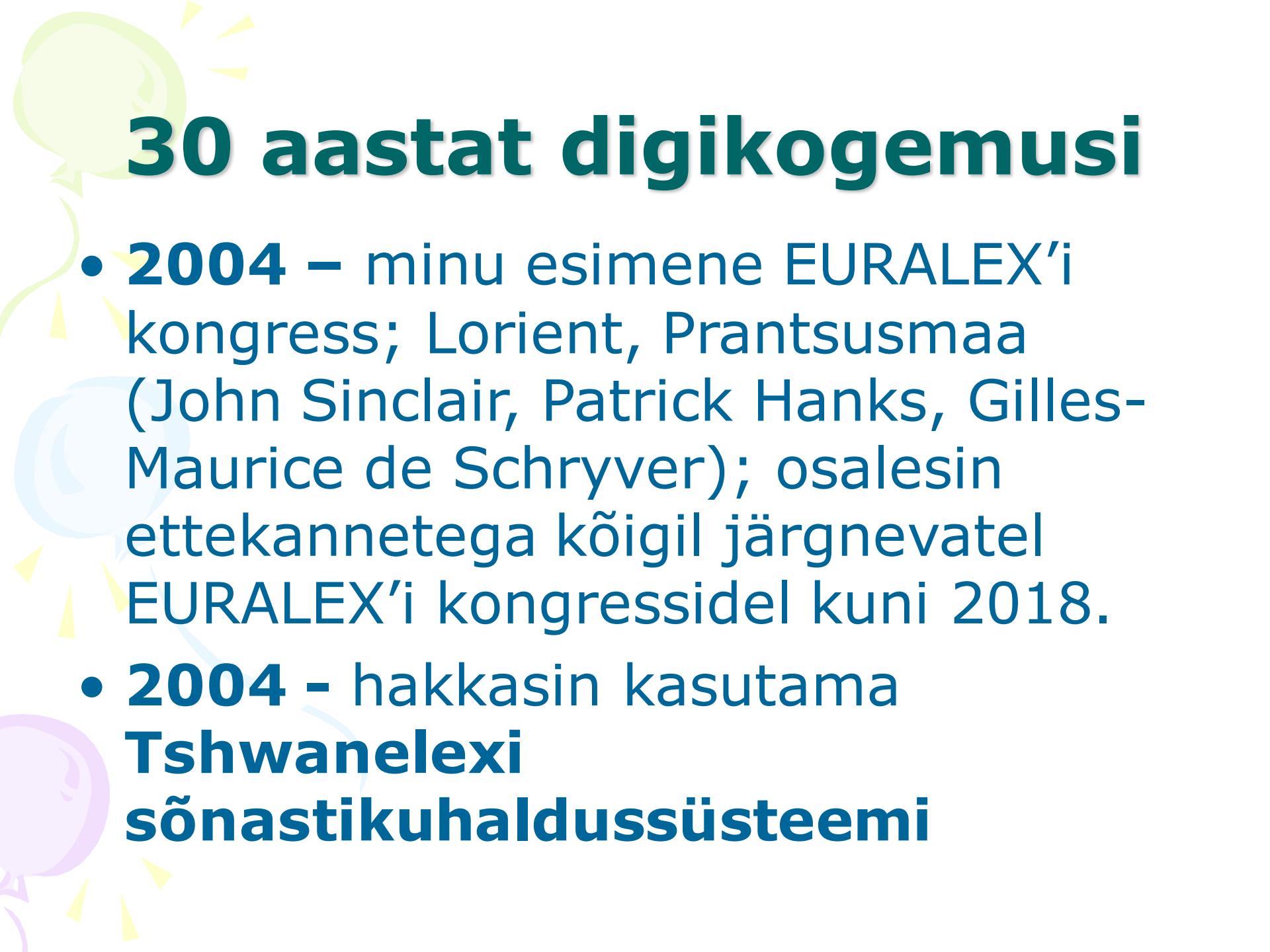

Õpipoisina digikogemusi
omandamas –
leksikograafi vaatenurk

Enn Veldi

30 aastat digikogemusi

- **1991** - leksikograafiakursus Indiana Ülikoolis; hakkasin kasutama arvutit
- **1995** - asusin koostama eesti-inglise sõnaraamatut; minu esimene sõnaraamat; ilmus **2002**

30 aastat digikogemusi

- **2004 – minu esimene EURALEX'i kongress; Lorient, Prantsusmaa (John Sinclair, Patrick Hanks, Gilles-Maurice de Schryver); osalesin ettekannetega kõigil järgnevatel EURALEX'i kongressidel kuni 2018.**
- **2004 - hakkasin kasutama Tshwanelexi sõnastikuhaldussüsteemi**

30 aastat digikogemusi

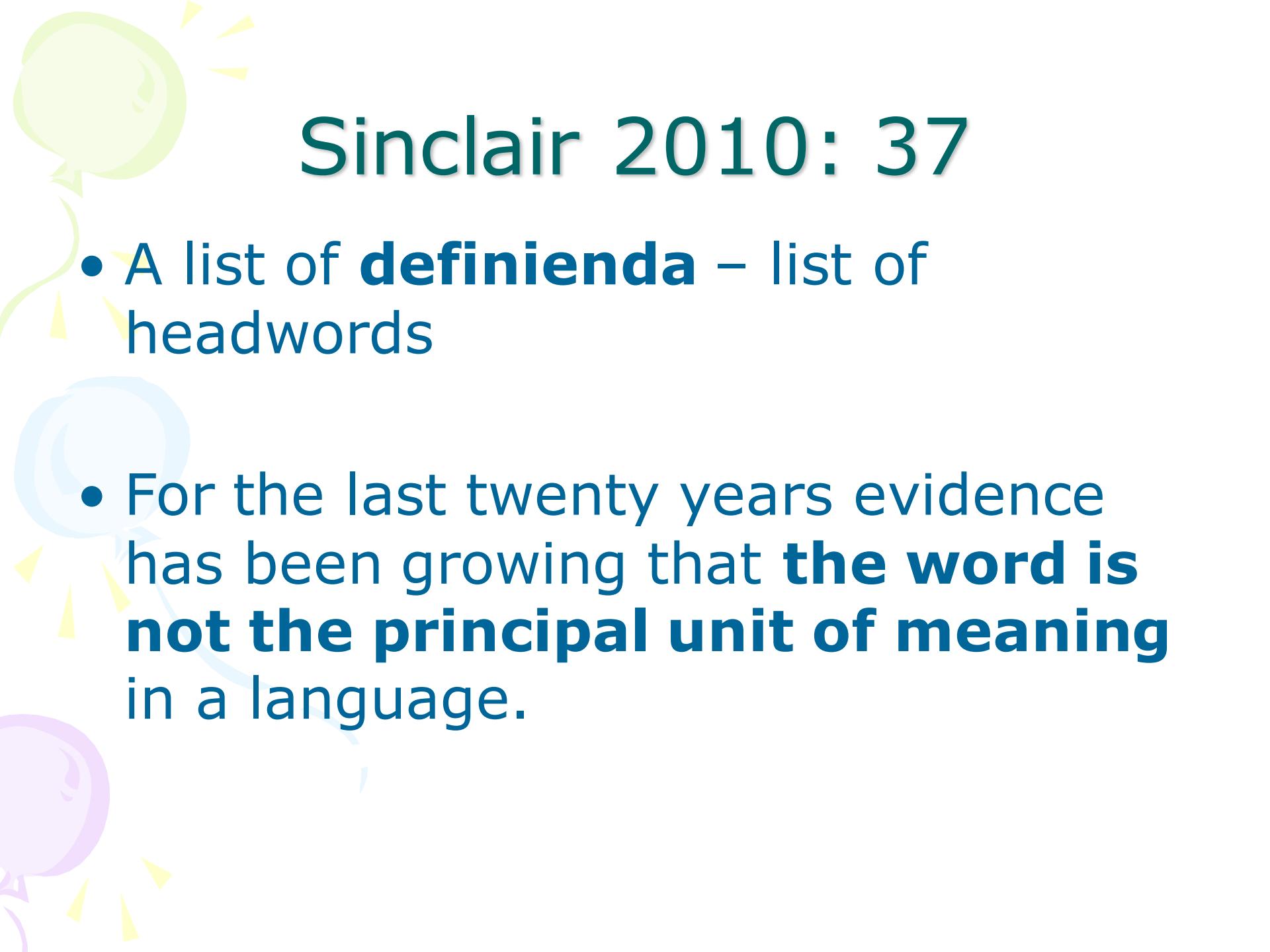
- **2005** – osalesin leksikograafia meistriklassis; õpetasid Adam Kilgarriff (1960-2015), Sue Atkins (1931-2021) ja Michael Rundell; korpused, SketchEngine; praktilise harjutusena koostasime sõnastikuartikleid ning analüüsime neid

30 aastat digikogemusi

2013 – rakenduslingvistika konverentsil Vilniuses esines plenaarettekandega **Mark Davies**

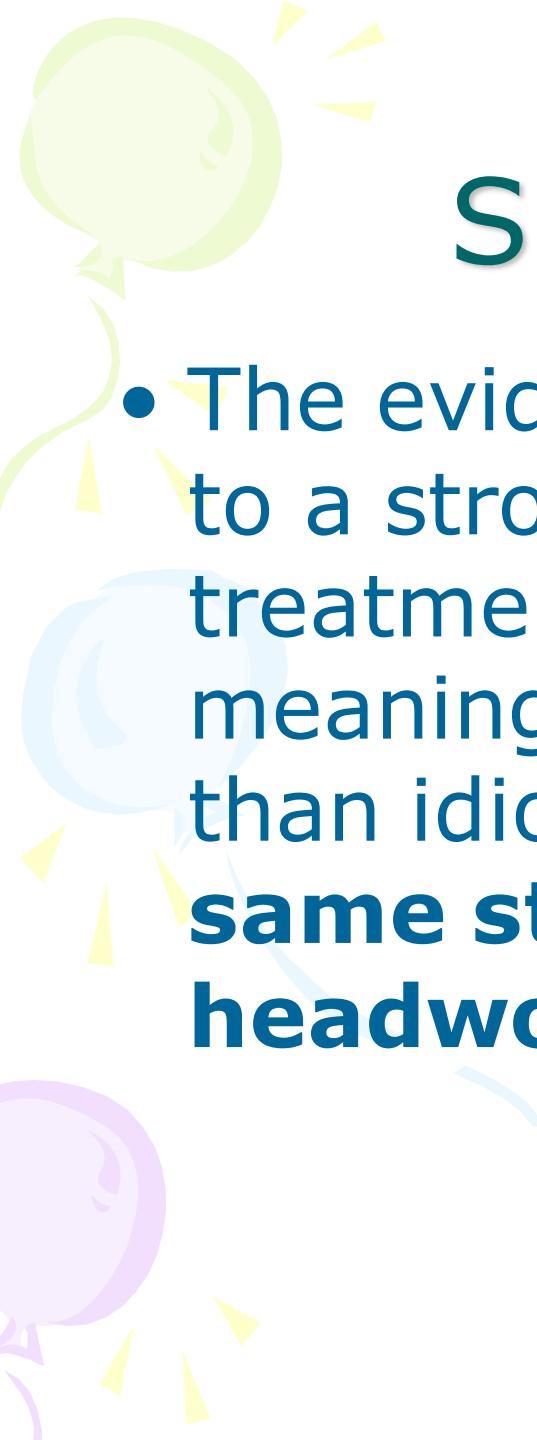
www.english-corpora.org

2018 – minu viimane EURALEX'i kongress (Ljubljana), kuid olen ka praegu selle leksikograafiaühingu liige

Sinclair 2010: 37

- A list of **definienda** – list of headwords
- For the last twenty years evidence has been growing that **the word is not the principal unit of meaning** in a language.

Sinclair 2010: 37

- The evidence from corpora adds up to a strong case for extending the treatment of **multi-word units** of meaning – a much wider concept than idiom – and **giving them the same status as the usual headwords.**

- Multi-word units of meaning deserve much more attention in bilingual lexicography (Granger and Lefer 2012).

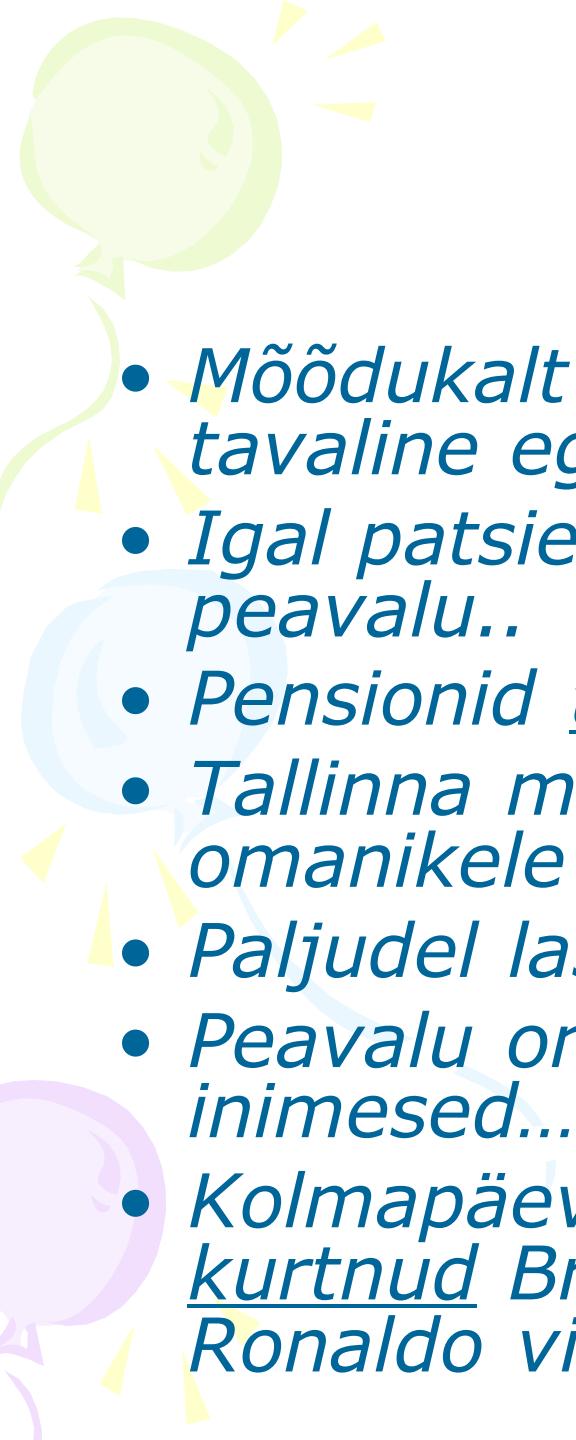
- Multi-word units of meaning deserve much more attention in bilingual lexicography (Granger and Lefer 2012).

- CALD 4
- **toss and turn** C2 [I] to move about from side to side or turn a lot in bed, especially because you cannot sleep: *I was tossing and turning all night.*
- Saagpakk
- **vähkrema** [vähherda] 567 vi to roll (on the ground), to roll o's over; (*viskлема*) to tumble, to wallow, to welter
- TEA 2005
- **vähkrema** toss, roll, tumble

- **söögi alla ja (söögi) peale**
- *Elektriautodest on räägitud söögi alla ja söögi peale, neid on katsetatud nii „Terevisioonis”, „Ringvaates” kui uudistesaadetes.* (veebinäide)

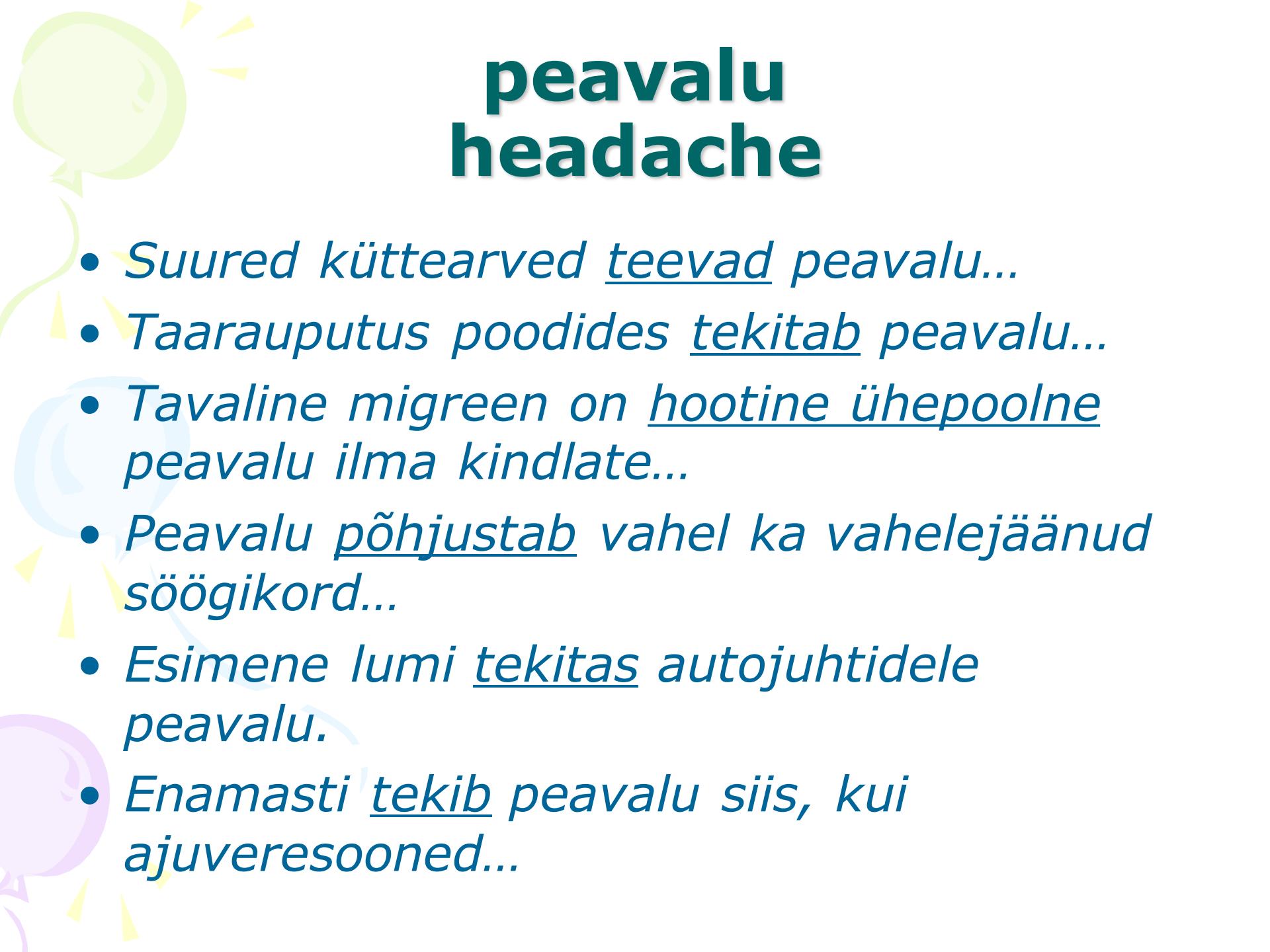
- '*It was nothing but Elvis Presley, Elvis Presley, Elvis Presley,'* she recalled. '*In the end I said: "Elvis Presley's all very well, John, but I don't want him **for breakfast, dinner, and tea.**"*'
- Philip Norman. John Lennon. The Life. Harper: 2008, p 82.

- *Mimi, of course, had no idea who Buddy Holly was or why he should have superseded Elvis as John's mental menu **for breakfast, dinner and tea.***
- Philip Norman. John Lennon. The Life. Harper: 2008, p 123.

peavalu headache

- Mõõdukalt kõrgenenud vererõhk on üsna tavaline ega kutsu esile peavalu.
- Igal patsiendil, kes kaebab kroonilist peavalu..
- Pensionid teevad poliitikutele peavalu...
- Tallinna magalate korterimüük valmistab omanikele peavalu.
- Paljudel lastel tuleb ette peavalu.
- Peavalu on tundnud peaaegu kõik inimesed...
- Kolmapäeva öösel peavalu ja uimasust kurtnud Brasiilia jalgpallikoondise ründaja Ronaldo viidi...

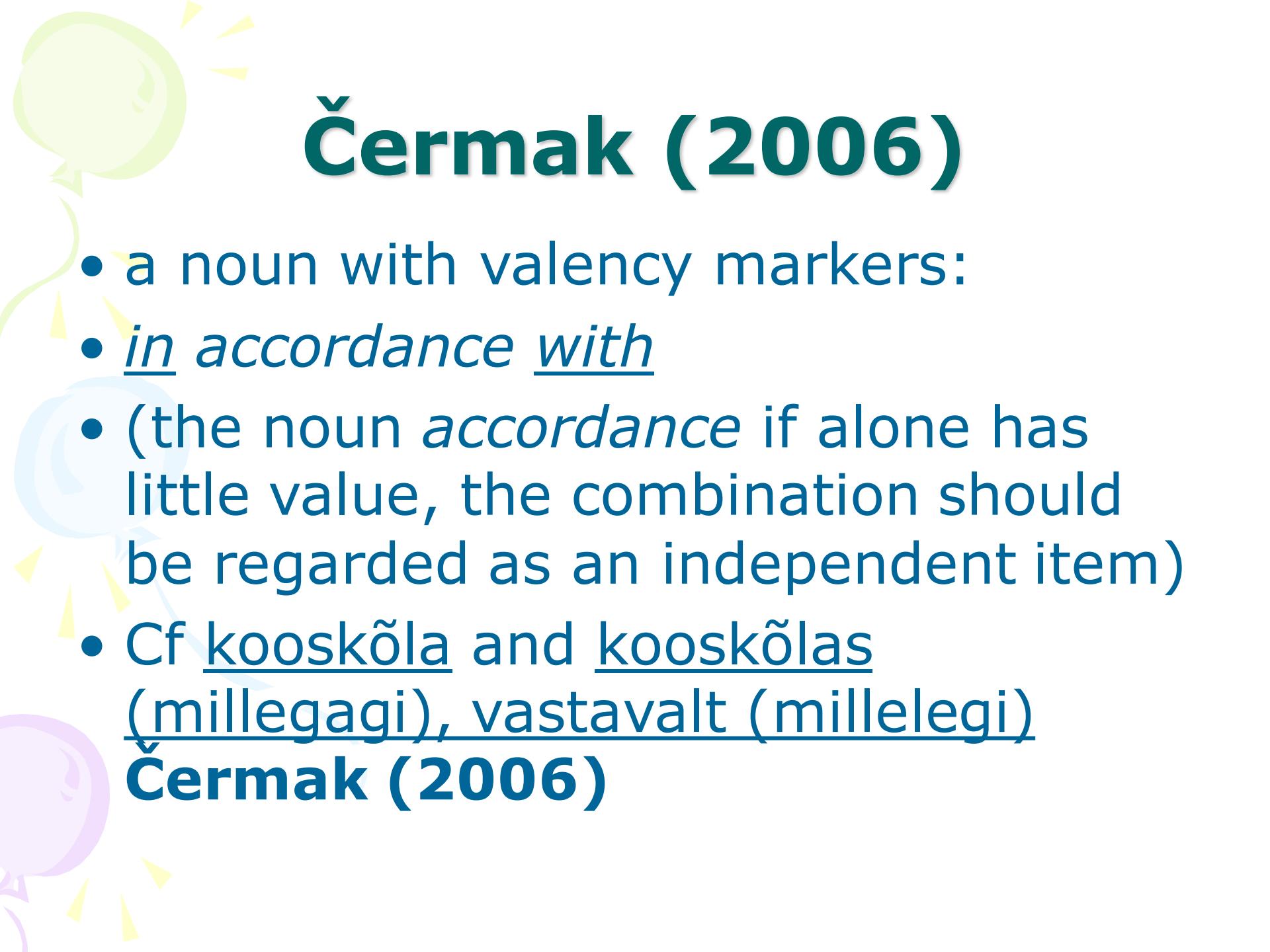
peavalu headache

- Suured küttearved teevad peavalu...
- Taarauputus poodides tekitab peavalu...
- Tavaline migreen on hootine ühepoolne peavalu ilma kindlate...
- Peavalu põhjustab vahel ka vaheljäännud söögikord...
- Esimene lumi tekitas autojuhtidele peavalu.
- Enamasti tekib peavalu siis, kui ajuveresooned...

peavalu headache

- Peavalud lastel on levinud kaebus.
- ...kuni kümme minutit kestev nägemishäire ja sellele järgnev tugev peavalu...
- ...tekib kõrge palavik, tugev peavalu...
- ...mul on ka lapsena olnud väga tugevad peavalud...
- ...hiljemalt lõuna ajal kannatan ma röögatu peavalu käes...
- ...täna ärgates vaevlesin aga eriti ägeda peavalu käes.
- Peavalu all kannatajatele on sobivad spordialad ujumine, jooksmine, suusatamine jt.
- 10-15 eluaastani kannatasin väga ägeda peavalu all.

Čermak (2006)

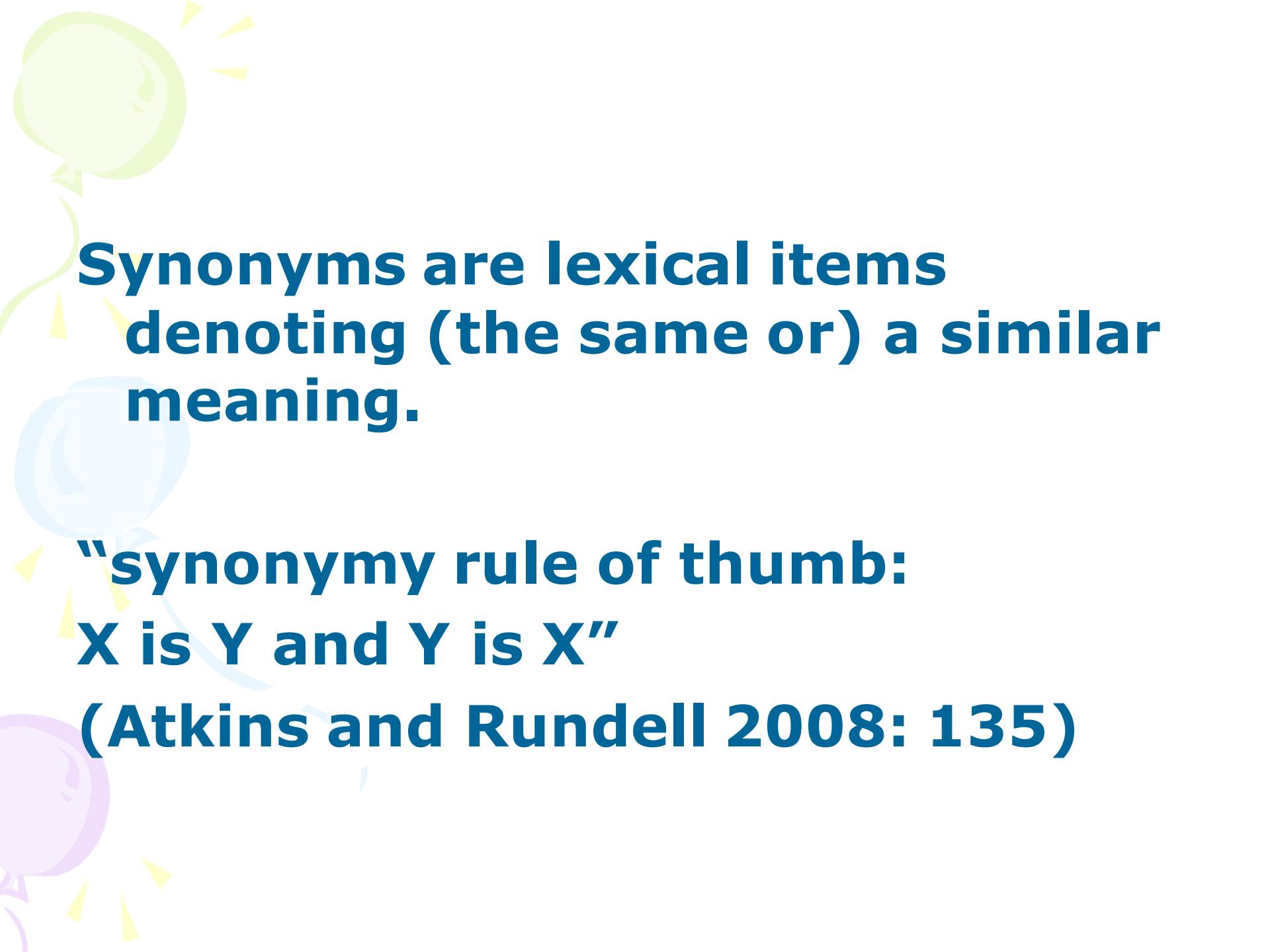
- a noun with valency markers:
- *in accordance with*
- (the noun *accordance* if alone has little value, the combination should be regarded as an independent item)
- Cf kooskõla and kooskõlas
(millegagi), vastavalt (millelegi)
Čermak (2006)

Otsetõlked sõnaraamatus

- **as white as a sheet**
- kahvatu kui voodilina
- (Silvet 2002)

Sünönüümide tundmine on vajalik

- *surnukahvatu,*
- *kaame,*
- *lubivalge,*
- *kriitvalge,*
- *näost ära*

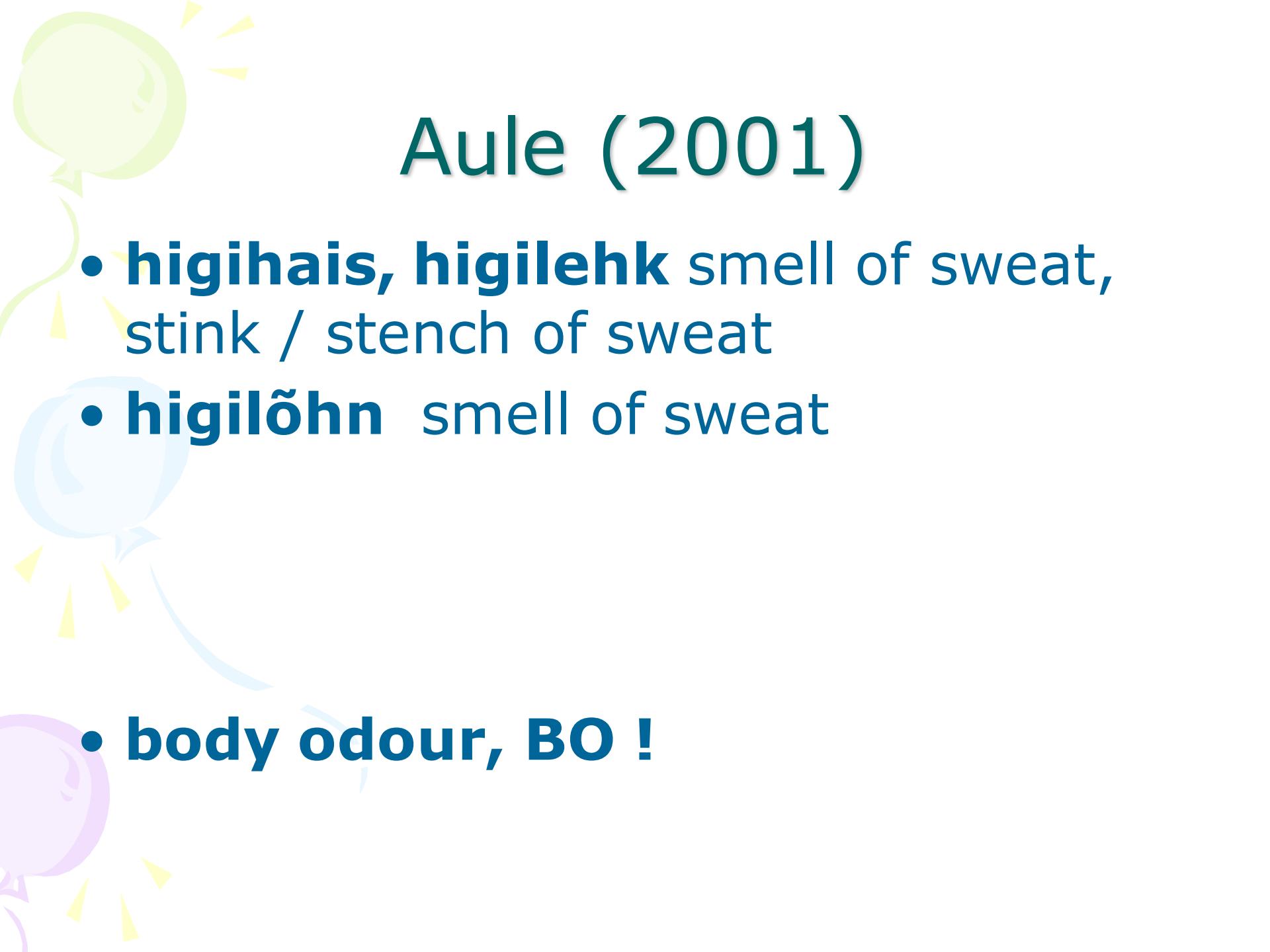

Synonyms are lexical items denoting (the same or) a similar meaning.

**"synonymy rule of thumb:
X is Y and Y is X"**

(Atkins and Rundell 2008: 135)

- **synonymy is a language-specific phenomenon**
(Gouws 2013: 349)
- **Synonymy occurs on the level of senses**

Aule (2001)

- **higihais, higilehk** smell of sweat, stink / stench of sweat
- **higilõhn** smell of sweat
- **body odour, BO !**

Aule (2001)

- **jänes**
- **4 kõnek** [valges vahus lainehari]
foam (of a wave)
- **täna on jänes merel** the waves are
foamy today

Aule (2001)

- **jänes**
- **4 kõnek** [valges vahus lainehari]
foam (of a wave)
- **täna on jänes merel** the waves are
foamy today

Inglise keel on pluritsentriline keel

- **jänesed, vahused laineharjad**
- *white horses Br*
- *whitecaps Am*

- ***torm veklaasis***
- ***storm in a teacup Br***
- ***tempest in a teapot Am***